

Hans Rasmussen
Assenbjergvej 3
4500 Nykøbing Sj

24. februar 2026

Afgørelse om dispensation

På matr.nr. 1k Unnerud By, Egebjerg, som du ejer, har kommunen konstateret, at en beskyttet sø er blevet uddybet og har fået opgravet materiale på brinkerne så bredzonen fremstår meget stejl. Materiale fra udgravningen er udlagt på søens sydvestlige brinker. Søens beliggenhed fremgår af kortet i bilag 1.

Vi vurderer, at oprensningen af søen i form af gravearbejdet og udlægningen af opgravet materiale er i strid med naturbeskyttelseslovens § 3 stk. 1 – lovebekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024. Denne bestemmelse betyder, at søens tilstand ikke må ændres, for eksempel ved afgravning, uddybning og udlægning af jord. Odsherred Kommune vurderer desuden, at det udførte arbejde forringer søens naturværdi.

Under en fælles besigtigelse d. 8. januar 2026 har kommunen oplyst at forholdet kan lovliggøres ved enten at retablere den oprindelige tilstand eller ved dispensation til yderligere oprensning af søen. Ved en oprensning vil kommunen kræve at materialet som graves op flyttes væk fra søen og at brinkerne gøres mindre stejle. Vi drøftede at det ville være en fordel for naturtilstanden hvis der i forbindelse med en eventuel oprensning blev fjernet krat omkring søen. Du oplyste ved besigtigelsen at du ønskede at søge om dispensation til en yderligere oprensning og rydning af krat omkring søen. Hvis den yderligere oprensning ikke udføres inden for den givne frist, skal forholdet lovliggøres ved at føre tilstanden i søen tilbage til den oprindelige tilstand før overtrædelsen fandt sted.

Kommunens dispensation er nødvendig, da projektet berører et naturområde, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1 jf. lovebekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

Afgørelse om dispensation

Odsherred Kommune giver dig hermed dispensation til at oprense søen i henhold til § 65, stk. 2 i naturbeskyttelsesloven. Vilkår for dispensationen ses i næste afsnit.

Der er en klagefrist på 4 uger fra modtagelsen af dette brev, og dispensationen træder først i kraft, når klagefristen er udløbet. Se bilag 3, hvis du ønsker at klage over denne afgørelse.

Hvis der bliver klaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet over afgørelsen, skal nævnet tage stilling i sagen, før dispensationen kan udnyttes, jf. § 87 i naturbeskyttelsesloven.

Dispensationen vedrører kun forholdet til de generelle beskyttelsesbestemmelser i naturbeskyttelseslovens kapitel 2. Andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante myndigheder.

Dispensationen falder bort, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra datoen på dette brev, jf. § 66, stk. 2 i naturbeskyttelsesloven.

Vilkår for dispensationen

Dispensationen er meddelt på følgende vilkår:

1. Af hensyn til søens dyre- og planteliv må oprensning kun foretages i perioden fra 1. august til 1. april.
2. Arbejdet skal afsluttes senest d. 13. september 2026.
3. Al vedopvækst omkring søen skal fjernes bortset fra det store træ markeret på billede 4 i bilag 2.
4. Der må ikke afgraves materiale fra bunden i den dybeste del af søen.
5. Bredder og bund må i gennemsnit ikke gøres stejlere end 1:5.
6. Det opgravede materiale skal jævnnes ud på den tilstødende mark i et maksimalt 0,5 meter tykt lag mindst 10 meter fra søbredden eller fjernes helt.
7. Oprensede materiale, der flyttes ud af matriklen, skal analyseres og anmeldes jf. jordflytningsbekendtgørelsen¹. Anmeldelse skal ske via www.jordweb.dk.
8. Der må ikke fodres for vildt i søen eller nærmere end 10 meter fra søen, og den naturlige bevoksning mellem søbredden og fodringsstedet skal bevares urørt.
9. Der må ikke udsættes andefugle, krebs eller fisk i søen.
10. Søen skal efter oprensningen henligge i naturtilstand.
11. Der må ikke opsættes redeguse, hegn (dog undtaget kreaturhegn) eller lignende.
12. Såfremt der plantes træer langs søen, skal disse på syd-, øst- og vestsiden plantes i en afstand fra søbredden, der mindst svarer til træernes forventede sluthøjde.

¹ Bekendtgørelse om anmeldelse og dokumentation i forbindelse med flytning af jord, nr. 1452 af 7. december 2015.

13. Kommunen skal underrettes på mail natur@odsherred.dk eller tlf. 59 66 60 54 senest en uge efter, at arbejdet er afsluttet.

Læs mere om det gode vandhul i kommunens vandhulsfolder, som du kan finde på kommunens hjemmeside via følgende link: <https://odsherred.dk/søer>

I forbindelse med arbejdet vil kommunen føre tilsyn med, at vilkårene bliver overholdt.

Tidsfrist

Fristen for at foretage oprensningen som en lovliggørelse af den allerede gennemførte udgravning er den 13. september 2026.

Forhold til andre myndigheder

Hvis der bliver fundet arkæologisk materiale (stensamlinger, mørk jord, knoglerester eller potteskår eller lignende) ved bygge- eller anlægsarbejdet, skal arbejdet standses med det samme. Fundet skal straks anmeldes til Museum Vestsjælland på tlf. 25 52 83 83.

Hvis der under oprensningen konstateres en forurening af sedimentet, skal kommunen underrettes på vand@odsherred.dk. Er der tale om en akut eller større forurening, skal kommunen kontaktes på tlf. 59 66 66 66. Konstateres akut eller større forurening uden for telefonens åbningstid, skal underretning ske til beredskabets vagtcentral på tlf. 44 22 71 12.

Hvis der ændres ved dræn og grøfter, eller vandets afløb fra ejendommen ændres, skal der søges om tilladelse hertil hos kommunen. Hvis der tilføres dræn- eller grøftevand fra omkringliggende arealer eller der er forbindelse med andre vandløbssystemer, skal der være en dyrkningsfri bræmme på mindst 2 m omkring søen, jf. § 69 i vandløbsloven.

Fremtidige ændringer af søen, herunder fx plantning eller udsætning af krebs, vil kræve yderligere dispensation fra kommunen.

Vurdering

Kommunen har i sin behandling af sagen lagt vægt på at,

- oprensningen af søen samt den påtænkte rydning vil være et naturforbedrende tiltag og medføre, at området vil være et bedre levested for dyr og planter tilknyttet søer og vandhuller.
- projektet vil lovliggøre den tilstandsændring af søen, der allerede er foretaget ved udgravningen i 2025.
- Projektet vil ikke kunne påvirke internationale naturbeskyttelsesområder.

- Projektet vil ikke kunne forringe levesteder for arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Spidssnudet frø er fundet ynglende i søen i 2013 og findes i områdets nærliggende søer. forholdene for denne art vil kunne blive forbedret af oprensningen.

Kommunen meddeler på denne baggrund dispensation til ansøgte. Du kan finde en uddybende redegørelse for afgørelsen i bilag 2.

Annoncering

Afgørelsen er annonceret på Odsherred Kommunes hjemmeside:

<http://www.odsherred.dk/kommuneinformationer/afgoerelser>

Sagens videre forløb

Hvis oprensningen foretages efter de beskrevne vilkår og inden for tidsfristen, vil kommunen afslutte sagen. Hvis dette ikke er tilfældet, vil vi meddele varsel af påbud om retablering af søens oprindelige tilstand.

Venlig hilsen

Natursagsbehandler

Mads Kelstrup Larsen

Kopi sendt til:

1. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, mail@sgav.dk
2. Naturstyrelsen Midtjylland, msj@nst.dk
3. Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
4. Museum Vestsjælland, plan@vestmuseum.dk
5. Friluftsrådet, fr@friluftsraadet.dk; odsherred@friluftsraadet.dk; lokalraad@friluftsraadet.dk
6. Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk; dnodsherred-sager@dn.dk; hg@eco-forum.dk
7. Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk; odsherred@dof.dk
8. Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk; nordkysten@sportsfiskerforbundet.dk
9. Danmarks Jægerforbund, post@jaegerne.dk
10. Danmarks Kulturarvs Forening, post@kulturarvsforening.dk
11. Dansk Botanisk Forening, Naturbeskyttelsesudvalget, nbu@botaniskforening.dk

Juridisk baggrund og hjemmel

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 73, stk. 1 skal kommunen sikre, at loven og regler fastsat efter loven overholdes. Det samme gælder for fredningsbestemmelser. Kommunen skal i henhold til lovens § 73, stk. 5 sørge for, at et ulovligt forhold bliver gjort lovligt, medmindre det er af underordnet betydning. Det påhviler den til enhver tid værende ejer eller bruger af en ejendom at gøre et ulovligt forhold lovligt jf. lovens § 74 stk. 1.

Behandling af oplysninger

I forbindelse med kommunens sagsbehandling kan der ske behandling af oplysninger, som kan henføres til enkeltpersoner. Der kan fx være tale om, at kommunen indhenter og opbevarer oplysninger om en ejendoms fysiske forhold. Ifølge persondataloven har personer, som oplysningerne vedrører, ret til indsigt i oplysningerne hos kommunen. Se mere om persondataloven og andre rettigheder i henhold til loven på

www.retsinformation.dk

Bilag 1 - Kort med projektets placering i forhold til beskyttet natur.

Bilag 2 – Redegørelse

Odsherred Kommune har under en besigtigelse d. 1. oktober 2025 konstateret, at en beskyttet sø på matr.nr. 1k Unnerud By, Egebjerg er uddybet væsentligt og opgravet materiale fra arbejdet er udlagt to steder på søens sydvestlige brink delvist i bredzonen. Brinkerne fremstår meget stejle efter udgravningen. Odsherred Kommune vurderer, at ændringen af den beskyttede sø forringer naturværdien.

Søer større end 100 m² blev beskyttet med naturbeskyttelsesloven i 1992. Beskyttelsen betyder, at tilstanden af den beskyttede sø ikke må ændres. Der må for eksempel ikke foretages uddybning eller udlægning af jord uden dispensation. Søen er på baggrund af en besigtigelse af søen 15. december 2020 opmålt på luftfoto til at have et areal på 174 m² inkl. bredzonen.

Kommunen vurderer på det foreliggende grundlag, at der er tale om et ulovligt forhold, da det er en overtrædelse af bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens § 3 stk. 1. Efter naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2, kan der i særlige tilfælde meddeles dispensation fra forbuddet i § 3.

Under en fælles besigtigelse d. 8. januar 2026 har du søgt om dispensation til en yderligere oprensning. Ifm. oprensningen skal søens bund og brinker flades ud, vedopvækst omkring søen skal ryddes og det udlagte materiale skal fjernes fra søen og brinkerne.

Den nordvestvendte brink i retning op mod vejen er stejl og skal af hensyn til afstanden til vejen ikke ændres i forbindelse med oprensningen.

Dispensationen vil lovliggøre forholdet, når arbejdet er udført. Hvis arbejdet ikke udføres inden for den givne frist, skal forholdet lovliggøres ved at føre tilstanden i søen tilbage til den oprindelige tilstand før overtrædelsen fandt sted.

Billeder af området

Billede 1: 1. oktober 2025 - Gravearbejdet foretaget i den beskyttede sø.

Billede 2: 1. oktober 2025 - Opgravet materiale fra uddybningen er placeret to steder på den sydvestlige brink i et lag på omkring 30 cm.

Billede 3: 1. oktober 2025 - Den nordøstlige brink er meget stejlt afgravet. Der ses rødder fra piletræerne der stikker ud fra jordsøjlen.

Billede 4, 5 og 6: 8. januar 2026 - Der ses vedopvækst omkring søen. Det store træ med rød markering bevares øvrig opvækst fjernes.

Området hvor søen er placeret fremstår tilgroet allerede på luftfoto fra 1954 og området har ikke ændret sig nævneværdigt frem til i dag.

Luftfoto 1954: Den beskyttede sø med blå streg.

Luftfoto 1993: Den beskyttede sø med blå streg.

Luftfoto 2025: Den beskyttede sø med blå streg.

Den beskyttede sø er besøgt 15. december 2020 af Odsherred Kommune. Baggrunden for besøget var en henvendelse, hvor der bl.a. forespørges om en opdatering af § 3-registreringen på den beskyttede sø. Der er angivet følgende bemærkning til besøget:

"Sø som er stærkt skygget af træer som vokser i bredzonen og på den omgivende brink. Søen har relativt stejle brinker. Der er to brønde i randen af søen, en mod sydøst ud mod marken og en mod nordvest op mod vejen. Der var enkelte tuer af Stiv Star og Knippe-Star langs med søbredden."

Som en indsats til at højne naturværdien i søen, er det anført, at træerne langs med søbredden bør fældes så søen bliver mere lysåben.

Der er indsat tre billeder fra besøget 15. december 2020:

Billede 7, 8 og 9: Billeder af den beskyttede sø fra den kommunale besigtigelse i 2020.

Vurdering

Formålet med naturbeskyttelsesloven er at værne om landets natur og miljø ved bl.a. at beskytte en række naturtyper mod tilstandsændringer. Indgreb i disse beskyttede naturtyper kræver derfor, at kommunen giver en dispensation fra forbuddet. Dispensationer gives normalt kun, hvis indgrebet er naturforbedrende eller har væsentlig samfundsmæssig interesse.

Søen er p.t. meget skygget og kommunen vurderer, at oprensningen samt rydningen af vedopvækst på brinken vil forbedre søens naturtilstand. Tiltagene vil forbedre forholdene for vandplanter, vandinsekter og padder og gøre søen til et mere egnet yngleområde for spidssnudet frø, der i 2013 er konstateret som ynglende i søen. Det vurderes desuden, at projektet vil lovliggøre den tilstandsændring, der allerede er foretaget i søen.

Natura 2000 og Bilag IV-arter

Projektområdet indgår ikke i et internationalt beskyttelsesområde (Natura 2000). Det nærmeste Natura 2000-område nr. 262 Annebjerg Skov og Ulkerup Skov ligger i en afstand af ca. 1,5 km. Annebjerg Skov og Ulkerup Skov består af habitatområde nr. 271.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 271		
Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Kalkoverdrev* (6210)	Bøg på mor (9110)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Elle- og askeskov* (91E0)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Afstanden til den nærmeste udpegning af habitatnatur (Bøg på muld (9130)) er ligeledes 1,5 km. På grund af afstanden og projektets begrænsede karakter vurderer Odsherred Kommune, at det kan udelukkes, at der kan ske en påvirkning af habitatnaturtypen eller andre mere fjerntliggende områder med kortlagte forekomster af habitatnatur.

Vurdering af bilag IV-arter

I Odsherred Kommune findes følgende arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV:

Ni arter af flagermus (brun langøre, brunflagermus, dværgflagermus, frynseflagermus, pipistrelflagermus, skimmelflagermus, sydflagermus, troldflagermus og vandflagermus), odder, markfirben, tre paddearter (spidssnudet frø, stor vandsalamander og løvfrø (den sidste indført i nyere tid)), grøn mosaikguldsmed, natlyssværmer og Mygblomst.

Kommunen vurderer, at det umiddelbart kan udelukkes, at projektområdet kan være levested for Mygblomst, grøn mosaikguldsmed, løvfrø og odder, da disse arter kun er fundet meget langt fra matriklen eller stiller meget specifikke krav til levestedet, som ikke er opfyldt her.

Natlyssværmer er en art, der er indvandret til Danmark fra syd, første fund i landet er fra 2005. Efter de første fund på Lolland-Falster har den nu bredt sig, så den findes udbredt også på Sjælland og Fyn. Det første fund i Odsherred Kommune blev gjort i 2022 på Vej 6 i Jyderup Lyng cirka 11,3 km vest for projektområdet, det drejede sig om en voksen, der blev fundet ved lyslokning efter natsommerfugle. I 2024 blev der fundet larver i Asnæs og Højby. Arten er fortsat under udbredelse og forventes at tiltage i hyppighed i de kommende år. Den yngler oftest på varme, tørre steder, men kan også leve på mere fugtige lokaliteter. Det kan ikke udelukkes, at den har yngleforekomster i eller nær projektområdet, men kommunen vurderer, at projektet ikke vil kunne forringe området som levested for arten.

Flagermus yngler og raster i gamle træer med hulheder eller i bygninger, hvor der er adgangshuller. Nogle arter bruger kun bygninger, nogle kun træer og nogle kan benytte begge dele. Mange arter overvintrer i bygninger, miner eller brønde, hvor der er frostfrit om vinteren fx i udhuse, hvor der er en varmekilde fx et gammelt fyr eller bygninger, som er sammenbygget med beboelse. Her kan de gemme sig i isoleringen og derved være næsten umulige at se, når de er i dvale. Da der i forbindelse med projektet ikke fældes gamle træer med hulheder eller nedrives bygninger, som er egnede som yngle- eller rasteområde for flagermus, vurderer kommunen, at det kan udelukkes, at projektet vil påvirke flagermus negativt.

Spidssnudet frø og stor vandsalamander findes i alle dele af kommunen på egnede lokaliteter. De to paddearter yngler begge i søer og vandhuller, og vandkvaliteten er af stor betydning for udviklingen af ynglen. Uden for yngletiden har padderne rasteområde på land omkring vandhullerne, spidssnudet frø kan også overvinde i strømmende vand.

Spidssnudet frø er registreret som ynglende i søen i 2013, hvor der blev fundet 28 ægklumper. Stor vandsalamander samt spidssnudet frø yngler ca. 150 m øst for projektområdet i to søer på den tilstødende ejendom dvs. i en afstand, der svarer til den normale vandringsafstand mellem yngleområder og rasteområder for stor vandsalamander. Stor vandsalamander bruger fortrinsvis arealer inden for ca. 250 meter fra yngledammen, men kan bevæge sig betydeligt længere væk.

Kommune vurderer, at projektområdet er et levested for spidssnudet frø og et sandsynligt levested for stor vandsalamander. Kommunen vurderer at projektet er et naturforbedrende tiltag, som også vil øge områdets naturværdi for padder, derved vil projektet medføre en positiv påvirkning af levesteder eller rasteområder for de to arter. Normalvis vil en oprensning af en sø ikke tillades efter 1. marts, men da søens potentiale som levested er forringet pga. afgravningen, vurderer kommunen, at det er vigtigt at udbedre brinkhældningen og foretage rydningen før den kommende ynglesæson for at bibeholde søen som et yngleområde.

Markfirben findes i alle dele af kommunen på egnede lokaliteter som fx overdrev og kystskrænter. Markfirben lever på lysåbne arealer med lav vegetation, men har også behov for områder med højere vegetation til skjul. De yngler i løs jord/sand på de lysåbne arealer.

Markfirben har en kendt forekomst 6 km syd projektet. Det kan på grund af afstanden udelukkes, at strejfende individer herfra kan forekomme på matriklen. Det, at der er tale om et skygget vandhul uden lysåbne tørre partier eller blotlagt grus/sand gør at området ikke er potentielt levested for markfirben.

Samlet konklusion

Samlet set vurderer kommunen derfor, at det kan udelukkes, at projektet vil kunne ødelægge plantearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV eller skade levesteder for dyrearter omfattet af samme.

Bilag 3 – Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med MIT-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Odsherred Kommune, der har truffet afgørelsen.

Klagefristen er 4 uger fra den dato, som afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Odsherred Kommune i Klageportalen. Privatpersoner skal ved klage betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Klagegebyr opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Hvis du ikke kan bruge Klageportalen på grund af eksempelvis handicap, sprogvanskeligheder, problemer med digitale medier, psykiske lidelser eller fordi du er socialt udsat, så kan du sende en anmodning om fritagelse for brug af Klageportalen til Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800 Viborg eller som mail til nh@naevneneshus.dk. I din anmodning til nævnet skal du oplyse hvis du allerede er fritaget fra at bruge Digital Post af kommunen. Når du ansøger om at blive fritaget for brug af klageportalen, er det vigtigt, at du giver Odsherred kommune besked om det.

Klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis du ønsker at indbringe denne afgørelse for en domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter, at du har modtaget afgørelsen jf. § 88, stk. 1 i naturbeskyttelsesloven.